

‘Kind uit de strijd’ methodiek ter versterking van het kind in geëscaleerde scheidingssituaties

Kind uit de strijd is een methodiek die door jeugdzorgwerkers gebruikt kan worden wanneer in een geëscaleerde scheiding een ondertoezichtstelling is uitgesproken of niet-vrijblijvende opvoedondersteuning aangewezen is. De methodiek is erop gericht dat het kind om leert gaan met de scheiding van zijn ouders en dat ouders handelen in het belang van hun kind.

Het kind kan, door verworven probleemoplossende vaardigheden, beter omgaan met de moeilijke situatie. Hij herkent zijn gevoelens en behoeften over de scheiding en kan deze uiten. Hij voelt zich gehoord en begrijpt bovendien dat de scheiding niet zijn verantwoordelijkheid is.

Ouders hebben inzicht in de last van de scheiding voor het kind en kennen zijn behoeften. Ze communiceren opbouwend met elkaar over hun kind, maken in overeenstemming afspraken over hem en komen deze na. De inzet van de methodiek is er bovendien op gericht dat ouders minimaal stimuleren dat de andere ouder een plek krijgt in het leven van het kind en bij voorkeur stimuleren beide ouders de band tussen het kind en de andere ouder.

Onderzoek

De eerste versie van de methodiek is gedurende een klein twee jaar in een pilot binnen Bureau Jeugdzorg Limburg (BJz) toegepast. Met het oog op doorontwikkeling en brede implementatie zijn er gedurende de pilot twee onderzoeken uitgevoerd:

Onderzoek naar de uitvoering door TNO

TNO deed een onderzoek naar de uitvoering van de methodiek. Uit de resultaten bleek onder meer een grote tevredenheid over het werken in koppels en de noodzaak om van alle casuïstiek maatwerk te maken.

Methodische en reflectieve evaluatie door BJz

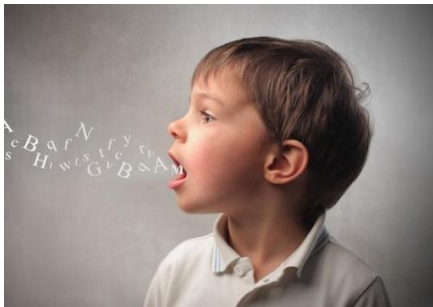
Uit de vele dialoog- en intervisiesessies blijkt dat de boodschap van het kind de belangrijkste katalysator is voor het veranderingsproces bij de ouders! We moeten ons op iets anders richten dan het stoppen van hun strijd. Een duidelijke positionering naar beiden blijkt van belang. Daarnaast zijn nog meer handvatten voor het versterken van het kind nodig.

Doorontwikkeling

De aanpassingen naar aanleiding van de pilot en de onderzoeken beogen de werkbaarheid en effectiviteit van de methodiek te vergroten. Er is nu nog meer nadruk op het versterken van het kind; we leren hem omgaan met verlies en last en met het feit dat er meerdere waarheden zijn. We leren hem zijn boodschap voor zijn ouders, in woord of beeld, uit te drukken.

In het werken met ouders benadrukken we expliciet het onderscheid tussen het ex-partnerniveau en hun gezamenlijk ouderschap.

We richten ons enkel op de zaken die in het belang zijn van hun kind en laten de verantwoordelijkheid om te komen tot werkbare oplossingen bij beiden liggen.

De aanpassingen in de methodiek hebben inmiddels geleid tot versie 2.1. Daarmee ligt er een verfijnde methodiek met zagezegd een duale focus:

Het kind is versterkt en kan omgaan met de scheiding van zijn ouders

Het kind leert effectieve en positieve copingvaardigheden te hanteren. Hij leert om te gaan met de moeilijke situatie en ervaart erkenning voor zijn positie in de weerbarstigste omstandigheden.

Het kind leert zijn gevoelens en behoeften te herkennen en kenbaar te maken aan zijn ouders en hij voelt zich door hen gehoord.

Ouders leren hun ouderschap (weer) op een kindgerichte manier vorm te geven

Ouders leren reflecteren en hebben inzicht in de ontwikkeling, gedragingen en behoeften van het kind. Ze leren samen werken in het belang van hun kind en maken in overeenstemming beslissingen over hem.

Zij zijn hier beiden verantwoordelijk voor en worden ondersteund in het handelen vanuit hun ouderrol en het bevorderen van positief, ondersteunend gedrag richting kind en de relatie met de andere ouder.

En verder....

...werken we buiten het strijdkader. We richten ons op de positieve signalen en zijn ervan overtuigd dat iedere ouder het beste met zijn kind voor heeft.

We spreken over 'contact' (niet over 'omgang') en volgen in het opbouwen van een goede band het tempo en de wensen van het kind.

Er zijn vereiste interventies die in iedere casus worden ingezet en een veelheid facultatieve handreikingen, die de werkers kunnen gebruiken ter ondersteuning van hun handelen. Duale koppels vullen elkaar aan en behouden een helikopterview (worden niet ingezogen in de strijd).

In alle gevallen vindt tijdige afstemming in de keten plaats, zodat alle inspanningen hetzelfde doel dienen.

Gebundelde krachten

De methodiek wordt momenteel, gesubsidieerd door het Ministerie van Veiligheid & Justitie, ingezet in een aantal casussen in het voorliggend veld. Een jeugdzorgwerker en gezinscoach zijn samen aan de slag volgens de methodiek.

Die samenwerking lijkt opportuun in casuïstiek waarin ouders al een en ander aan begeleiding hebben gehad en het kind nog steeds de dupe is van de situatie. Het momentum is belangrijk; te vroege positionering lijkt contraproductief, terwijl (te) laat interveniëren weer tot een grotere escalatie kan leiden.

Concrete resultaten worden in de loop van dit jaar verwacht.

Erkenningstraject

De methodiek is aangemeld bij het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) om in aanmerking te komen voor het predicaat 'Erkende interventie'. Beoordeling door de commissie vindt in 2017 plaats.

BJz Limburg, april 2017

Meer info? Bel of mail Marceline Miséré,
Beleidsadviseur en auteur van 'Kind uit de strijd'

T: 088-0073440

E: Marceline.misere@bjzlimburg.nl